

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou v právní věci

žalobkyně: **MUDr. M. D.**, narozená dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/32138-925, a ze dne 7. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/34115-925,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/32138-925, se zamítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 7. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/34115-925, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/32138-925 (dále jen „napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 8. 11. 2024, č. j. 69525/2024/AAE (dále jen „prvostupňové rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí“). Prvostupňovým

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

rozhodnutím správní orgán nepřiznal žalobkyni příspěvek na živobytí na základě žádosti ze dne 21. 10. 2024.

2. Dále se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/34115-925 (dále jen „napadené rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 20. 11. 2024, č. j. 71972/2024/AAE (dále jen „prvostupňové rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán nepřiznal žalobkyni doplatek na základě žádosti ze dne 21. 10. 2024.

II. Žalobní body

3. Žalobkyně v žalobě namítala, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu důkazní nouze, žalovaný nevysvětlil, na základě jakých úvah a podkladů dospěl k přijatým závěrům.
4. Rozhodnutí obsahují nepravdivé peněžní částky, nesouhlasí s částkami v doložených dokladech, příjmy nebyly spočítány správně.
5. Není zřejmé, proč finanční poměry žalobkyně byly posouzeny pouze ve 2 dnech (1. 10. 2024 a 31. 10. 2024) z celého rozhodného období. Výše zůstatku v těchto na bankovním účtu žalobkyně významně ovlivnily pouze dvě příchozí platby (starobní důchod ve výši 22 096 Kč), proto je posouzení neobjektivní. Žalobkyni není zřejmé, z čeho bylo dovozeno, že za měsíc říjen 2024 disponovala dostatkem finančních prostředků. Vlastnictví bankovního účtu není důvodem pro nepřiznání doplatku na bydlení. Žalobkyně nepochopila, proč žalovaný vybral právě jednu určitou částku (51 079,74 Kč) z jednoho dne (31. 10. 2024) pro posouzení nároku vzhledem k celkovým finančním prostředkům v celém rozhodném období.
6. Žalovaný se nezabýval tvrzením o několikatisícovém úbytku majetku na bankovním účtu v měsících 7/2024 až 9/2024, stejně jako tvrzením, o nesprávném výpočtu přiměřených nákladů na bydlení ve výši 5 413,52 Kč, spočítáním výše důchodu v jednotlivých měsících 07/2024, 08/2024, 09/2024, 10/2024, ani stanovením výše příjmů (částka 15 467,20 Kč), proto jsou rozhodnutí nepřezkoumatelná.
7. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem, že v měsících červenec, srpen, září byla příjemcem starobního důchodu ve výši 22 096 Kč. V měsíci 9/2024 nedostala žádnou částku důchodu na bankovní účet, odkázala na § 9 odst. 3. zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších přepisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Měsíc, za který jí důchod náleží, není stejný jako měsíc výplaty.
8. Přiměřené náklady na bydlení (5 413,52 Kč) jsou nízké a nesmyslné, jen za energie platí žalobkyně zálohu 5 800 Kč měsíčně (k tomuto doložila výpisy z účtů prokazující platby za energie).
9. Žalobkyně nesouhlasila se závěrem, že její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že zaručují dostatečné zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, a že v měsíci posuzování nároku na dávku společně posuzované osoby disponovaly s dostatkem finančních prostředků. V měsíci 10/2024 byly základní výdaje na bydlení v celkové částce 21 240 Kč (nájemné 14 570 Kč, služby bezprostředně související s nájmem 1 760 Kč a spotřeba plynu a elektřiny 4 910 Kč). Měsíční starobní důchod činí 22 096

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Kč, pouhých necelých 900 Kč zbývá na nákup nezbytných dietních potravin, léků, ovoce a zeleniny i hygienických potřeb.

10. Žalovaný není konzistentní, neboť v jiném rozhodnutí (ze dne 7. 5. 2024, č. j. MPSV-2024/109299-911) napsal že účastnice řízení spadá do výjimek v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyni je X let, trpí nesčetnými zdravotními problémy a pobírá starobní důchod, nerozumí, že by neměla být považována za osobu v hmotné nouzi. Měla by být za tuto osobu považována automaticky, bez ohledu na splnění ostatních kritérií, když spadá do skupiny chráněných osob.
11. Namítala též, že v napadených rozhodnutích nejsou uvedena „oznámení o zdravotním stavu“ žalobkyně.
12. Žalobkyně uzavřela, že by jí měl být přiznán doplatek na bydlení minimálně ve výši 10 157 Kč od října 2024, měla by být považována za chráněnou osobu v hmotné nouzi ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, měl jí být přiznán příspěvek na živobytí.

III. Vyjádření žalovaného

13. Nárok na příspěvek na živobytí vzniká osobě v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2, tj. po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nejvýše však do výše 35 % příjmu, nedosahuje částky živobytí. Správní orgán vysvětlil, jaké hodnoty do výpočtu zohlednil. Příjem žalobkyně započel ve výši 70 % starobního důchodu dle v souladu s § 9 odst. 1 písm. c) citovaného zákona. Příjem společně posuzované osoby byl započten ve výši 0 Kč, přiměřené náklady na bydlení byly stanoveny v maximální možné výši 35 % příjmu.
14. Žalovaný k námitce žalobkyně, že v září 2024 neobdržela starobní důchod, uvedl, že žalobkyně je kryta dávkou sociálního pojištění starobní důchod v aktuální výši 22 096 Kč, který je jí pravidelně vyplácen. Vzhledem k výplatnímu termínu 2. dne v měsíci, případně-li tento den na den pracovního volna, je jí důchod zaslán před tímto dnem, tudíž v některých případech v předchozím kalendářním měsíci (30./31. den). Správní orgán vzhledem k tomu, že se jedná o pravidelně vyplácený starobní důchod, nepovažuje situaci, kdy k výplatě došlo technicky den před začátkem kalendářního měsíce, za podstatný pokles příjmů, neboť je žalobkyni důchod pravidelně poskytován. Nadto v tomto případě v rozhodném období červenec až září 2024 byl žalobkyni starobní důchod vyplacen celkem třikrát, jednou v červenci a dvakrát v srpnu. Započtená částka příjmu tedy odpovídá také skutečně vyplacenému příjmu.
15. Částka živobytí byla žalobkyni stanovena v maximální výši dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi s připočtením nákladů na dietní stravování, pro souběh diet je započtena nejvyšší z nich. Společně posuzovaná osoba má stanovenou částku živobytí dle § 24 odst. 1 písm. g) zvýšenou o částky dle § 25, 26 a 27 zákona. Vzhledem k tomu, že příjmy společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení ve výši $(15\,467,20 - 5\,413,52 = 10\,053,68 \text{ Kč})$ jsou v rozhodném období vyšší než částka živobytí 9 748 Kč, nárok na dávku nevznikl.

16. Vzhledem k tomu, že žalobkyni v témže období nevznikl nárok na příspěvek na živobytí, nesplnila podmínku pro nárok na doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgán tedy posuzoval, zda lze žalobkyni přiznat doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2, věta druhá zákona, kdy lze doplatek na bydlení přiznat také osobě, které nebyl příspěvek na živobytí přiznán z důvodu, že příjem přesáhl částku živobytí, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí. Pro posouzení tohoto nároku jsou použity stejné hodnoty jako u příspěvku na živobytí, tedy příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení, v tomto případě v maximální zákonné výši 35 % příjmu, tj. $15\,467,20 - 5\,413,52 = 10\,053,68$, částka živobytí 9 748 Kč a 1,3násobek částky živobytí 12 748,40 Kč. Vzhledem k tomu, že je 1,3násobek částky živobytí vyšší než započtený příjem, lze dávku přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Správní orgán proto hodnotil celkové sociální a majetkové poměry žalobkyně a společně posuzované osoby a vzal při tomto hodnocení v úvahu výši finančních prostředků na účtu žalobkyně v aktuálním kalendářním měsíci, za který je dávka žádána, a to ve výši 34 978,56 Kč (k 1. 10. 2024), resp. 51 079,74 Kč (k 31. 10. 2024). Správní orgány vzhledem k uvedeným finančním prostředkům uvážily, že celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že i po úhradě celkových nákladů na bydlení disponovala žalobkyně dostatečnou finanční částkou, přesahující částku živobytí, k zajištění výživy a ostatních základních potřeb v aktuálním kalendářním měsíci. Proto dávku nepřiznal. Doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je dávkou fakultativní, jejíž přiznání závisí na správním uvážení správního orgánu. Žalovaný má za to, že správní orgán nepřekročil meze správního uvážení, když zohlednil majetkové a sociální poměry žalobkyně, a to výši finančních prostředků na bankovním účtu, a dávku nepřiznal.
17. K námitce žalobkyně, že nebyly zohledněny skutečné náklady na bydlení, žalovaný uvedl, že v tomto řízení byl hodnocen nárok žalobkyně, nikoli výše dávky. Nájemné a zálohy na energie a služby by mohly být zohledněny až ve výpočtu dávky, nikoli při hodnocení splnění podmínek nároku na dávku.

IV. Obsah správního spisu

18. Správní orgán prvního stupně rozhodl dne 8. 11. 2024 (č. j. 69525/2024/AAE) o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi **příspěvek na živobytí** na základě žádosti podané dne 21. 10. 2024. Jako společně posuzovaná osoba byl uveden syn účastnice řízení, tyto osoby užívají na základě nájemní smlouvy byt na adrese trvalého bydliště. Náklady na bydlení v rozhodném období, tj. v měsíci říjnu 2024, činí 21 240 Kč, z toho nájemné činí 14 570 Kč, záloha za vodné a stočné činí 840 Kč, úklid domu činí 720 Kč, osvětlení domu činí 60 Kč, likvidace domovního odpadu činí 140 Kč a záloha na plyn činí 3 650 Kč a záloha na elektřinu činí 1 260 Kč. Účastnice řízení je starobní důchodce, v rozhodném období podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi (tedy v období měsíců červenec, srpen a září 2024) byla příjemcem starobního důchodu ve výši 22 096 Kč, tato dávka je vyplácena pravidelně. Společně posuzovaná osoba je od 16. 3. 2024 v evidenci uchazečů o zaměstnání a v měsících červenci, srpnu a září 2024 neměla žádný příjem. Podle § 9 odst. 1 písm. a) citovaného zákona příjem společně posuzovaných osob činí 15 467,20 Kč a příjem podle ustanovení § 9 odst. 2 tohoto zákona 10 053,68 Kč. Tento příjem byl stanoven jako rozdíl mezi příjmem v rozhodném období ve výši 15 467,20 Kč a částkou přiměřených nákladů na bydlení ve výši 5 413,52 Kč.

Přiměřené náklady na bydlení byly stanoveny v maximální možné výši dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy ve výši 35 % příjmů společně posuzovaných osob, neboť odůvodněné náklady na bydlení jsou vyšší než tato částka. Správní orgán prvního stupně dále uvedl, že účastnice má dle potvrzení o nutnosti dietního stravování ze dne 3. 10. 2012 trvale dietu při osteoporóze, dle potvrzení ze dne 24. 9. 2014 stanovenou trvale i dietu nízkocholesterolovou. Účastnice dne 28. 11. 2022 doložila potvrzení o nutnosti dietního stravování z důvodu diabetické diety s trvalou platností. Pokud zdravotní stav osoby vyžaduje více typů dietního stravování, zvyšuje se v souladu s § 1 odst. 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění do 28. 5. 2025 (dále též „vyhláška č. 389/2011 Sb.“), částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší, tj. diabetická dieta. Účastnice má trvale ještě dietu vysokobílkovinnou, k této dietě se dle vyhlášky č. 389/2011 Sb. nepřihlíží. Částka živobytí účastnice byla stanovena dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) citovaného zákona a zvýšena dle ustanovení § 29 téhož zákona, a činí tak 5 706 Kč. Částka živobytí společně posuzované osoby byla stanovena dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) téhož zákona ve výši 4 040 Kč. Částka živobytí společně posuzovaných osob tak činí 9 748 Kč. Jelikož příjem společně posuzovaných osob podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 10 053,68 Kč, která převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč, nesplnila účastnice podmínky nároku na příspěvek na živobytí podle ustanovení § 21 odst. 1 téhož zákona, a proto příspěvek na živobytí nebyl přiznán.

19. Proti uvedenému rozhodnutí bylo podáno včasné a přípustné odvolání, v němž účastnice uvedla, že jí není jasné, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán prvního stupně k závěru uvedenému v rozhodnutí, uvedené peněžní částky v rozhodnutí neodpovídají údajům v dokumentech, které byly správnímu orgánu prvního stupně dodány. V rozhodnutí nejsou posouzeny všechny rozhodné skutečnosti ve věci úbytku majetku. Nenašla údaj, od jakého data jí dávka není přiznána. Nerozumí, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán k závěru, že přiměřené náklady na bydlení jsou ve výši 5 413,52 Kč. Za tuto částku není možné sehnat nájemní bydlení pro dvě dospělé osoby v bytě o velikosti 2 + 1 v Praze. Má pochybnosti o správnosti částek starobního důchodu, uvedené částky neodpovídají peněžním částkám v dokumentech, které byly doloženy. Správní orgán prvního stupně nezohlednil pokles majetku (např. na bankovním účtu), nebral zřetel na okolnosti, které zvyšují náklady a výdaje na základní životní potřeby, např. nákup léků a doplňků výživy.
20. Žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 4. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/32138-925, odvolání zamítl, odkázal na příslušná zákonná ustanovení. Žalovaný rekapituloval, že účastnice uplatnila žádost o příspěvek na živobytí dne 21. 10. 2024. Účastnice řízení je nájemcem bytu na adrese trvalého bydliště, který užívá společně se svým zletilým synem. Syn účastnice řízení je pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi společně posuzovanou osobou. V řízení o žádosti o příspěvek na živobytí vycházel správní orgán prvního stupně nejdříve z průměrného příjmu společně posuzovaných osob dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy období měsíců červenec, srpen a září 2024. Účastnice byla v těchto uvedených měsících příjemcem dávky důchodového pojištění – starobního důchodu ve výši 22 096 Kč. Pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi se důchod poskytovaný v rámci důchodového pojištění započítává podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 70 %, tj. 15 467,20 Kč. Výše důchodu vyplaceného za uvedené měsíce souhlasí s výpisy z bankovního účtu a s údaji v

aplikačním programu automatizovaného zpracování údajů, který správní orgán prvního stupně používá (§ 52). Nelze proto přisvědčit námitce, že správní orgán zohlednil starobní důchod v nesprávně vyšší a že důchod neodpovídá částce, kterou účastnice doložila. Společně posuzovaná osoba neměla v měsíci červenci, srpnu a září 2024 žádný příjem.

21. Celkový příjem společně posuzovaných osob vyplacený v rozhodném období měsíců červenec 2024 až září 2024 činil částku 46 401,60 Kč (15 467,20 Kč + 15 467,20 Kč + 15 467,20 Kč).
22. Průměrný příjem za uvedené tři kalendářní měsíce rozhodného období (§ 9 odst. 1) činil 15 467,20 Kč (46 401 Kč / 3 měsíce = 15 467,20 Kč).
23. Příjem pro účely příspěvku na živobytí stanovený dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činil 10 053,68 Kč. Správně byly zohledněny přiměřené náklady na bydlení v maximální možné výši, tedy ve výši 35 % z příjmů společně posuzovaných osob, neboť správní orgán nemá možnost účastnici od příjmu odečíst celkové náklady spojené s užíváním bytu ani další výdaje, které účastnice měsíčně vynaloží, jelikož ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi tento postup neumožňuje. Protože jsou odůvodněné náklady na bydlení vyšší než částka odpovídající 35 % z příjmu společně posuzovaných osob, nezbylo správnímu orgánu prvního stupně jinak, než v řízení o příspěvku na živobytí od příjmu společně posuzovaných osob odečíst právě přiměřené náklady na bydlení v maximální výši dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Přiměřené náklady na bydlení ve výši 35 % z příjmu 15 467,40 Kč činí 5 413,52 Kč, příjem dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč.
24. Správní orgán prvního stupně nemohl zohlednit všechny výdaje, které účastnice vynaložila k zajištění své výživy, ostatních potřeb a k zajištění všech nákladů na domácnost, přestože tyto výdaje považuje účastnice za nezbytné a odůvodněné, neboť zákon o pomoci v hmotné nouzi takový postup neumožňuje. Pro stanovení nároku na příspěvek na živobytí dle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi se příjem osoby/společně posuzovaných osob dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi porovnává s částkou živobytí osoby/společně posuzovaných osob, která se odvíjí od částek životního a existenčního minima. Dle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“), životní minimum je minimální hranicí peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a existenční minimum je minimální hranicí příjmů osob, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Správní orgán prvního stupně proto postupoval správně, když podrobně nezkoumal všechny výdaje, které účastnice a osoba společně posuzovaná měsíčně vynaloží na své živobytí.
25. Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil správní orgán prvního stupně v řízení o příspěvku na živobytí dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) a g) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši celkem 9 748 Kč. Částka živobytí účastnice řízení byla stanovena ve výši 5 708 Kč a skládá se z částky životního minima ve výši 4 470 Kč navýšené o dietní stravování ve výši 1 238 Kč (§ 29), neboť účastnici řízení vznikají zvýšené náklady z důvodu nutnosti dietního stravování při osteoporóze, dále pak z důvodu

- nízkocholesterolové diety a od 28. 11. 2022 je to z důvodu diabetické diety s trvalou platností. Podle ustanovení § 1 odst. 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb. vyžaduje-li zdravotní stav osoby více typů dietního stravování, zvyšuje se částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší, v daném případě o dietu diabetickou (u nízkocholesterolové diety se částka živobytí zvyšuje o 1 150 Kč, což je méně, než při dietě diabetické). Vysokobílkovinná dieta se pro účely ustanovení § 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve spojení s vyhláškou č. 389/2011 Sb., nezohledňuje.
26. Částka živobytí společně posuzované osoby byla stanovena ve výši 4 040 Kč a skládá se z existenčního minima ve výši 3 130 Kč navýšeného dle ustanovení § 25, § 26 a § 27 zákona o pomoci v hmotné nouzi o částky 273 Kč + 273 Kč a 364 Kč.
27. Dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi se osoba nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob, po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí, přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo. Dle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na příspěvek na živobytí osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob. V případě účastnice nárok na příspěvek na živobytí na základě žádosti podané dne 21. 10. 2024 prokazatelně nevzniká, jelikož příjem společně posuzovaných osob ve výši 15 467,20 Kč po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 5 413,52 Kč, tedy příjem ve výši 10 053,68 Kč převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč.
28. Žalovaný uzavřel, že prvostupňové rozhodnutí správně příspěvek na živobytí účastnici nepřiznalo. Správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí jasně uvedl, o které žádosti rozhodl, přičemž příspěvek na živobytí nepřiznal od měsíce října 2024. Dále správní orgán prvního stupně nepochybil, když se nezabýval tím, zda má účastnice řízení dostatek finančních prostředků na úhradu všech svých výdajů. Správní orgán prvního stupně posoudil, zda má účastnice a společně posuzovaná osoba dostatečné příjmy k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a na základě výsledku tohoto posouzení příspěvek na živobytí nepřiznal. Přiznání příspěvku na živobytí v případě, kdy nejsou pro vysoké příjmy splněny podmínky nároku stanovené v ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezávisí na správním uvážení. Pokud správní orgán prvního stupně v řízení zjistí, že příjmy osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi převyšují částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezbyvá správnímu orgánu než žádost zamítnout. Zdravotní stav lze v řízení o příspěvku na živobytí zohlednit pouze při stanovení částky živobytí dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve spojení s ustanovením § 29 téhož zákona, kdy účastníci vznikají s ohledem na její zdravotní stav zvýšené náklady na dietní stravování, což správní orgán prvního stupně také učinil.
29. Správní orgán prvního stupně dne 20. 11. 2024 (č. j. 71972/2024/AAE) rozhodl dle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi **doplatek na bydlení** na základě žádosti ze dne 21. 10. 2024. Správní orgán prvního stupně v odůvodnění uvedl, že rozhodnutím ze dne 8. 11. 2024, č. j.

69525/2024/AAE, nebyl účastníci přiznán příspěvek na živobytí, neboť příjem společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 10 053,68 Kč přesahoval částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč. Jelikož účastnice nezískala z důvodu vysokého příjmu nárok na příspěvek na živobytí, nesplňuje podmínku nároku na doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Společně posuzovaná osoba je syn účastnice, tyto osoby užívají na základě nájemní smlouvy byt, kde hradí pravidelné náklady na bydlení. Náklady na bydlení v rozhodném období v měsíci říjnu 2024 činí 21 240 Kč, z toho nájemné činí 14 570 Kč, záloha za vodné a stočné 840 Kč, úklid domu 720 Kč, osvětlení domu 60 Kč, domovní odpad 140 Kč, záloha za plyn 3 650 Kč, záloha za elektřinu 1 260 Kč. Účastnice je starobní důchodce. V rozhodném období podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy v období měsíců červenec, srpen a září 2024, byla účastnice příjemcem starobního důchodu ve výši 22 096 Kč. Jiné příjmy v rozhodném období účastnice neuvedla, nedošlo k poklesu příjmů ani v měsíci podání žádosti o dávku. Účastnice je pravidelným příjemcem dávek důchodového pojištění, které jsou pravidelně vypláceny. Společně posuzovaná osoba je od 16. 3. 2024 v evidenci uchazečů o zaměstnání. V rozhodném období (§ 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi), tj. červenec, srpen a září 2024, neměla společně posuzovaná osoba žádný příjem. Dle ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je jako příjem započteno 70 % příjmů z dávek důchodového pojištění. Příjem společně posuzovaných osob podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 15 467,20 Kč a příjem podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 10 053,68 Kč. Tento příjem byl stanoven jako rozdíl mezi příjmem v rozhodném období ve výši 15 467,20 Kč a částkou přiměřených nákladů na bydlení ve výši 5 413,52 Kč. Přiměřené náklady na bydlení byly stanoveny v maximální možné výši dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy ve výši 35 % příjmů společně posuzovaných osob, neboť odůvodněné náklady na bydlení jsou vyšší než tato částka. Účastnice má dle potvrzení o nutnosti dietního stravování ze dne 3. 10. 2012 trvale dietu při osteoporóze, dle potvrzení ze dne 24. 9. 2014 stanovenou trvale i dietu nízkocholesterolovou. Účastnice řízení zároveň dne 28. 11. 2022 doložila potvrzení o nutnosti dietního stravování z důvodu diabetické diety s trvalou platností. Pokud zdravotní stav osoby vyžaduje více typů dietního stravování, zvyšuje se v souladu s § 1 odst. 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb., částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší, tj. diabetická dieta. Účastnice má dále stanovenou trvale ještě dietu vysokobílkovinnou, k této dietě se dle vyhlášky č. 389/2011 Sb. nepřihlíží. Částka živobytí účastnice byla stanovena dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi a zvýšená dle ustanovení § 29 téhož zákona, a činí tak 5 708 Kč. Částka živobytí společně posuzované osoby byla stanovena dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 4 040 Kč. Částka živobytí společně posuzovaných osob tak činí 9 748 Kč. Jelikož příjem společně posuzovaných osob ve výši 15 467,20 Kč činí po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 5 413,52 Kč částku 10 053,68 Kč, která převyšuje 1,3 násobek částky živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč, tedy částku 12 672,40 Kč, zjišťoval správní orgán skutečný stav majetkových poměrů společně posuzovaných osob v měsíci podání žádosti o dávku, tj. v měsíci říjnu 2024, aby mohl posoudit případný nárok na doplatek na bydlení v souladu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Z předloženého výpisu z bankovního účtu účastnice řízení za měsíc

říjen 2024 bylo zjištěno, že počáteční zůstatek na bankovním účtu ke dni 1. 10. 2024 činí 34 978,56 Kč, konečný zůstatek ke dni 31. 10. 2024 činí 51 079,74 Kč. Účastnice má nemovitý majetek v obci V. - zahrada o výměře 1 938 m² v obci V. okres X, dále pozemek o výměře 41 m² v obci V., jehož součástí je stavba. Účastnice je jediným vlastníkem nemovitého majetku a dále je vlastníkem cenných papírů - podílových listů OPTIMUM. Z předložených výpisů z bankovních účtů je patrné, že účastnice řízení každý měsíc provádí další nákupy podílových listů. Závěrem správní orgán prvního stupně uvedl, že celkové majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou na překážku přiznání dávky doplatek na bydlení v souladu s ustanovením § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi, proto rozhodl doplatek na bydlení nepřiznat.

30. V odvolání účastnice namítla, že jí není jasné, na základě jakých podkladů a úvah došel správní orgán ke svým závěrům, uvedené peněžní částky v rozhodnutí neodpovídají údajům v dodaných dokumentech. Žalobkyně nenašla údaj, od jakého data jí dávka není přiznána. Neporozuměla, jaké konkrétní celkové majetkové poměry jsou na překážku přiznání dávky. Nerozumí, na základě jakých podkladů správní orgán prvního stupně došel k závěru, že přiměřené náklady na bydlení jsou ve výši 5 413,52 Kč, a jakým způsobem byly vypočteny. Má pochybnosti o správnosti měsíčních částek starobního důchodu a uvedená částka 15 467,20 Kč jako příjem společně posuzovaných osob není vypočítána ve správné výši. Nebyl zohledněn pokles majetku na bankovním účtu a rovněž u jejího syna. Nebyl brán zřetel na žádné okolnosti, které zvyšují její náklady a výdaje na základní životní potřeby. Nebyl posouzen nedostatek finančních prostředků na zabezpečení základních životních potřeb - např. nákup léků a doplňků výživy a zvýšené náklady na její stravu z důvodu několika diet.
31. Žalovaný odvolání zamítl napadeným rozhodnutím ze dne 7. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/34115-925.
32. Účastnice uplatnila žádost o doplatek na bydlení dne 21. 10. 2024. Současně s touto žádostí podala dne 21. 10. 2024 také žádost o příspěvek na živobytí. Žalovaný konstatoval, že mu je z úřední činnosti známo, že správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 8. 11. 2024, č. j. 69525/2024/AAE, nepřiznal účastnici příspěvek na živobytí na základě podané žádosti ze dne 21. 10. 2024. Příspěvek na živobytí nebyl účastnici řízení přiznán, neboť nebyly splněny podmínky nároku podle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, kdy příjem společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 10 053,68 Kč převyšoval částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč.
33. Při hodnocení nároku na doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi vychází správní orgán prvního stupně z příjmu použitého v řízení o příspěvku na živobytí, tedy z příjmu dle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a rovněž z částky živobytí stanovené v řízení o příspěvku na živobytí. V daném případě příjem společně posuzovaných osob podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 15 467,20 Kč. Přiměřené náklady na bydlení ve výši 35 % z příjmu 15 467,20 Kč činí 5 413,52 Kč, příjem dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč. Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil správní orgán prvního stupně v řízení o příspěvku na živobytí dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) a g) zákona o pomoci v hmotné nouzi celkem ve výši 9 748 Kč.

34. 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob činí 12 748,40 Kč (1,3 x 9 748 Kč), příjem společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 10 053,68 Kč. Ustanovení § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi zcela jasně říká, že doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.
35. Správní orgán prvního stupně tak zkoumal celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob a z doložených výpisů z bankovních účtů společně posuzovaných osob zjistil, že počáteční zůstatek na bankovním účtu účastnice řízení ke dni 1. 10. 2024 činil 34 978,56 Kč a konečný zůstatek ke dni 31. 10. 2024 činil 51 079,74 Kč. Společně posuzovaná osoba doložila správnímu orgánu prvního stupně výpis z bankovního účtu za období od 30. 9. 2024 do 4. 11. 2024, kdy počáteční zůstatek činil 556,67 Kč a konečný zůstatek činí 116,49 Kč. Správní orgán prvního stupně tak přihlížel k výpisu z bankovního účtu za měsíc říjen 2024 účastnice. Dle předloženého výpisu z účtu za měsíc říjen 2024 správní orgány učinily závěr, že celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou takové, že jim mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení ve výši 21 110,38 Kč i skutečných nákladů na bydlení ve výši 21 240 Kč, zaručit dostatečné zajištění jejich výživy a ostatních základních osobních potřeb, jelikož v měsíci posuzování nároku na dávku společně posuzované osoby disponovaly s dostatkem finančních prostředků (51 079,74 Kč – 21 110,38 Kč = 29 969,36 Kč), které přesahovaly jejich stanovenou částku živobytí ve výši 9 748 Kč.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

36. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
37. Žalobkyně v podání ze dne 23. 2. 2025 uvedla, že dává soudu na zvážení, zda je nezbytné její právní zastoupení, vzhledem k tomu, že soud bude zřejmě rozhodovat bez jednání, považovala hrazení soudem bezplatného právního zastoupení za nevhodné. Soud toto podání nevyhodnotil jako jednoznačnou žádost o ustanovení zástupce. Soud žalobkyni k upřesnění svého podání nevyzýval, neboť žalobkyně byla schopna zformulovat správní žalobu splňující všechny nezbytné náležitosti po formální i obsahové stránce, svá tvrzení řádně doložila. Zároveň žalobkyně vedla nebo vede u zdejšího soudu dvacet řízení v obdobných případech s obdobnou argumentací, přitom dříve jí byl zástupce ustanovován, později však zdejší soud svou praxi přehodnotil, když uzavřel, že žalobkyně nesplňuje podmínku nezbytnosti ochrany práv (např. usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2023, č. j. 13 Ad 18/2023-31, č. j. 27. 11. 2023, 16 Ad 22/2023-31), neboť je schopna zformulovat své námitky proti napadeným rozhodnutím. I v tomto případě je z žaloby zcela zřejmé, v čem žalobkyně spatřuje pochybení správního orgánu, i jakého rozhodnutí soudu se domáhá, přičemž k žalobě doložila též důkazy ke své argumentaci.

38. K věci samé soud konstatuje, že případ žalobkyně (ve vztahu k příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení) zdejší soud posuzoval opakovaně, stejně jako Nejvyšší správní soud, námitky se z velké části neustále opakují (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2018, č. j. 10 Ads 344/2017-42, ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017-29, ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27, ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018-24, ze dne 10. 4. 2019, č. j. 9 Ads 424/2018-37, ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 Ads 298/2018-40, ze dne 26. 6. 2019, č. j. 2 Ads 38/2019-37, dále rozsudky ze dne 27. 6. 2019, č. j. 2 Ads 39/2019-35, ze dne 27. 6. 2019, č. j. 10 Ads 2/2019-42, ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79, ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47).
39. Lze předeslat, že Nejvyšší správní soud ve věci žalobkyně (rozsudek ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79) konstatoval, že pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují. Náklady na bydlení nelze zohlednit v plné výši, za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob (v hlavním městě Praze), proto nemůže být důvodná polemika žalobkyně, že za částku 5 413,52 Kč není možné bydlení plně financovat, podrobně viz dále. Soud též neshledal, že by v projednávaném případě byla „důkazní nouze“, správní orgány ve spolupráci s žalobkyní zjistily dostatečně skutkový stav, aby mohly o žádostech žalobkyně rozhodnout.
40. Soud nejprve přezkoumal rozhodnutí ze dne 4. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/32138-925, ve věci **příspěvku na živobytí**.
41. Podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24).*
42. Podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění.*
43. Podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.*
44. Podle ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud však došlo u osoby nebo alespoň u jedné ze společně posuzovaných osob k podstatnému poklesu příjmu, a podstatný pokles příjmu v aktuálním kalendářním měsíci nadále trvá, rozhodné*

období počíná kalendářním měsícem, ve kterém k podstatnému poklesu příjmu došlo, nejdříve však kalendářním měsícem, který o 2 kalendářní měsíce předchází aktuálnímu kalendářnímu měsíci a končí aktuálním kalendářním měsícem; za podstatný pokles příjmu se považuje zejména ztráta příjmu z výdělečné činnosti, ukončení výplaty podpory v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci a ukončení výplaty rodičovského příspěvku.

45. Podle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.
46. Podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi částka živobytí osoby činí u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let částku životního minima, popřípadě zvýšenou podle § 29.
47. Podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi částka živobytí osoby činí u osoby, která není uvedena v předchozích písmenech, částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 až 30.
48. Podle § 3 odst. 2 zákona o životním a existenčním minimu, ve znění do 30. 4. 2026, částka životního minima osoby, která je posuzována jako první v pořadí, činí měsíčně 4 470 Kč.
49. Podle § 1 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění do 28. 5. 2025, částka živobytí osoby, jejíž zdravotní stav podle doporučení příslušného odborného lékaře vyžaduje zvýšené náklady na dietní stravování, se zvyšuje měsíčně u diety diabetické o 1 238 Kč.
50. Podle § 5 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu, ve znění do 30. 4. 2026, částka existenčního minima osoby činí měsíčně 3 130 Kč.
51. Soud předně konstatuje, že žalované rozhodnutí podrobně popisuje učiněná skutková zjištění a detailně vysvětluje jednotlivé úvahy. Rozhodnutí je zcela přezkoumatelné, s odvolacími námitkami žalobkyně se vypořádalo.
52. Žalovaný nejprve správně určil rozhodné období dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy období měsíců červenec, srpen a září 2024, když žádost o příspěvek na živobytí byla podána dne 21. 10. 2024. Žalovaný správně určil průměrný příjem 15 467,20 Kč [tj. 70 % částky starobního důchodu ve výši 22 096 Kč podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi]. Podle výpisu z účtu žalobkyně jí byl vyplacený starobní důchod dne 1. 7. 2024, dne 1. 8. 2024 a dne 30. 8. 2024, tedy celkem 3x v rozhodném období tří měsíců. Společně posuzovaná osoba neměla v měsíci červenci, srpnu a září 2024 žádný příjem. Námitka žalobkyně v tomto ohledu není důvodná.
53. Dále bylo nutno vypočítat příjem pro účely příspěvku na živobytí stanovený dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, kdy *příjem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob.* Protože jsou náklady na bydlení vyšší než částka odpovídající 35 % z příjmu společně posuzovaných osob, správní orgány odečetly přiměřené náklady na bydlení v maximální výši dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. ve výši 35 % z příjmu 15 467,40 Kč, tedy 5 413,52 Kč. Příjem dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi proto činí 10 053,68 Kč (15 467,20 – 5 413,52). Tato zákonná konstrukce neumožňuje zohlednit

vyšší náklady na bydlení, jak požaduje žalobkyně, přiměřené náklady na bydlení byly zohledněny v maximální možné výši, kterou zákon připouští. Zákon neumožňuje postup navrhaný žalobkyní, tedy odečtení veškerých nákladů, které v souvislosti s bydlením hradí.

54. Pro stanovení nároku na příspěvek na živobytí dle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi se příjem osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi porovnává s částkou živobytí osoby/společně posuzovaných osob, která se odvíjí od částek životního a existenčního minima. Dle ustanovení § 1 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu, životní minimum je minimální hranicí peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a existenční minimum je minimální hranicí příjmů osob, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Správní orgány postupovaly správně, když podrobně nezkoumaly všechny výdaje, které žalobkyně a osoba společně posuzovaná měsíčně vynaloží na své živobytí.
55. Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil správní orgán prvního stupně v řízení o příspěvku na živobytí dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) a g) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši celkem 9 748 Kč.
56. Částka živobytí účastnice řízení byla stanovena ve výši 5 708 Kč a skládá se z částky životního minima ve výši 4 470 Kč (§ 3 odst. 2 zákona o životním a existenčním minimu, ve znění do 30. 4. 2026) navýšené o dietní stravování ve výši 1 238 Kč (§ 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi, § 1 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 389/2011 Sb. Pokud zdravotní stav osoby vyžaduje více typů dietního stravování, zvyšuje se částka živobytí osoby pouze jednou, a to o částku odpovídající té z diet, která je nejvyšší (§ 1 odst. 2 téže vyhlášky).
57. Částka živobytí společně posuzované osoby byla stanovena ve výši 4 040 Kč a skládá se z existenčního minima ve výši 3 130 Kč [§ 24 odst. 1 písm. g), zákona o pomoci v hmotné nouzi], navýšeného o 364 Kč podle § 25 odst. 2 téhož zákona (4 040 Kč – 3 130 Kč, a z toho 40 %), 273 Kč dle § 26 odst. 1 téhož zákona (4 040 Kč – 3 130 Kč, z toho 30 %) a o 273 Kč dle § 27 odst. 1 téhož zákona (4 040 Kč – 3 130 Kč, z toho 30 %).
58. Pro věc žalobkyně je tak podstatné, že příjem žalobkyně a společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí 10 053,68 Kč, částka živobytí žalobkyně a posuzovaných osob je nižší (9 748 Kč), nárok na příspěvek na živobytí tak nevznikl. Soud rozumí, že výpočty mohou být pro žalobkyni obtížně pochopitelné, neboť mechanismus výpočtu je poměrně složitý, ale žalovaný postupoval správně, nemohl na základě zjištěného stavu hodnotit pro žalobkyni příznivěji.
59. Zároveň soudy opakovaně stejné argumenty žalobkyně posuzovaly, včetně Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017-29. Nejvyšší správní soud odkázal na povahu dávek sociální pomoci a jejich pozici v systému sociálního zabezpečení České republiky, jakožto poslední záchrany před úpadkem do situace, v níž by jedinec nebyl schopen uspokojit své nejzákladnější potřeby. Tento charakter dávek se odráží v konstrukci zákona o pomoci v hmotné nouzi. Ten stanovuje pro účely posouzení nároku na příspěvek na živobytí, potažmo doplatek na bydlení, maximální možnou výši přiměřených nákladů na bydlení, tedy částku, kterou lze jako náklady na bydlení uznat. Tato konstrukce vychází z

premisy, že v případě kdy má osoba nedostatek prostředků k zajištění základních životních podmínek, očekává se, že na bydlení bude vynakládat pouze přiměřenou částku, za kterou lze pořídit základní bydlení a nikoliv částku několikanásobně vyšší, neboť v takovém případě se bude jednat o bydlení nadstandardní, které však stát prostřednictvím systému sociálního zabezpečení není povinen dotovat. Pokud správní orgány nezohlednily skutečné výdaje, které stěžovatelka na bydlení vynakládá, postupovaly v souladu se zněním zákona. Ten jim jiný postup ani neumožňuje. Vysoké náklady na bydlení není možné zohlednit ani v rámci správního uvážení, neboť v takovém případě by se jednalo prakticky o obcházení textu a účelu zákona. K těmto závěrům se Nejvyšší správní soud přiklonil i v dalších sporech žalobkyně, např. v rozsudku ze dne 26. 7. 2019, č. j. 2 Ads 38/2019-37.

60. Žalobkyně též namítala, že je osobou v hmotné nouzi.
61. Pro nárok na příspěvek na živobytí musí být osoba uznána za osobu v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a) a § 3 (a současně musí být oprávněnou osobou dle § 5) a dále její příjem a příjem společně posuzovaných osob nesmí dosahovat částky živobytí posuzovaných osob (komentář PAVELKOVÁ, M., GRUNEROVÁ, I., BECK, P. § 21. In: BECK, P., BECK, P., BECK, P., BECK, P., BECK, P., BECK, P., BECK, P., GRUNEROVÁ, I., GRUNEROVÁ, I., GRUNEROVÁ, I., GRUNEROVÁ, I., GRUNEROVÁ, I., GRUNEROVÁ, I., PAVELKOVÁ, M., PAVELKOVÁ, M., PAVELKOVÁ, M., PAVELKOVÁ, M., PAVELKOVÁ, M., PAVELKOVÁ, M. Zákon o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-6-25]. ASPI_ID KO111_2006CZ.
62. Z tohoto pohledu tedy není podstatné přesvědčení žalobkyně, že musí být automaticky považována za osobu v hmotné nouzi vzhledem k věku a zdravotním obtížím, podstatné je, že její příjmy jsou natolik vysoké, že nesplní podmínku § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Přiznání příspěvku na živobytí v případě, kdy nejsou pro vysoké příjmy splněny podmínky nároku stanovené v ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezávisí na správním uvážení. Pokud správní orgán zjistí, že příjmy osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi převyšují částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, musí žádost o příspěvek na živobytí zamítnout. Zdravotní stav účastnice řízení lze v řízení o příspěvku na živobytí v daném případě zohlednit pouze při stanovení částky živobytí dle ustanovení § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve spojení s ustanovením § 29 téhož zákona, kdy účastníci vznikají s ohledem na její zdravotní stav zvýšené náklady na dietní stravování, což správní orgány učinily.
63. Soud tedy napadené rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí shledal jako správné, žalobu výrokem I. zamítl.
64. Dále se soud zabýval posouzením napadeného rozhodnutí ve věci **doplatku na bydlení**.
65. Podle ustanovení § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné *nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu¹²⁾ byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o*

vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.

66. Podle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
67. Doplatek na bydlení je dávka pomoci v hmotné nouzi, která společně s vlastními příjmy osoby a poskytnutým příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory pomáhá uhradit odůvodněné náklady na bydlení. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za energie) zůstala osobě či rodině částka na živobytí. Nárok a výše doplatku na bydlení se stanoví tak, že se od částky odůvodněných nákladů na bydlení, které se snižují o příspěvek na bydlení náležející za předchozí kalendářní měsíc, odečte částka, o kterou příjem navýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob.
68. Nejvyšší správní soud již v minulosti posuzoval důvodnost námitky, že žalovaný a soud vyhodnotili splnění podmínek pro přiznání doplatku na bydlení chybně, neboť výdaje stěžovatelky jsou vyšší než její příjmy a příjmy společně posuzované osoby (jejího syna). Již v rozsudku ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, Nejvyšší správní soud stěžovatelce vysvětlil, že zákon o pomoci v hmotné nouzi rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení (§ 34) a přiměřenými náklady na bydlení. Za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním městě Praze. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se přitom zohledňuje příjem, který je snížen o odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše přiměřených nákladů na bydlení. Jinými slovy, jsou-li odůvodněné náklady na bydlení vyšší než přiměřené náklady na bydlení, k rozdílu se při stanovení příjmu nepřihlíží. Příjem vypočtený podle § 9 odst. 2 zákona tak nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující právní úpravu v § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují. Správní orgány i městský soud tedy postupovaly správně, když se předně zabývaly srovnáním příjmu stěžovatelky a jejího syna (po úpravách dle § 9 zákona o pomoci v hmotné nouzi) s částkou na živobytí společně posuzovaných osob (podrobněji viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27, či ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018-24, které se rovněž týkaly stěžovatelky).
69. Rozhodnutím ze dne 8. 11. 2024, č. j. 69525/2024/AAE, nebyl účastníci přiznán příspěvek na živobytí, neboť příjem společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 10 053,68 Kč přesahoval částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč, odvolání proti tomuto rozhodnutí

žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 4. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/32138-925. Soud pak žalobu proti tomuto rozhodnutí neshledal důvodnou (viz argumentace výše).

70. Jelikož žalobkyně nezískala z důvodu vysokého příjmu nárok na příspěvek na živobytí, nesplňuje podmínku nároku na doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jelikož příjem společně posuzovaných osob ve výši 15 467,20 Kč činí po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve výši 5 413,52 Kč částku 10 053,68 Kč, která převyšuje 1,3 násobek částky živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 748 Kč, tedy částku 12 672,40 Kč, zjišťovaly správní orgány skutečný stav majetkových poměrů společně posuzovaných osob v měsíci podání žádosti o dávku, tj. v měsíci říjnu 2024, aby mohly posoudit případný nárok na doplatek na bydlení v souladu s ustanovením § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. Z předloženého výpisu z bankovního účtu žalobkyně za měsíc říjen 2024 bylo zjištěno, že počáteční zůstatek na bankovním účtu ke dni 1. 10. 2024 činí 34 978,56 Kč, konečný zůstatek ke dni 31. 10. 2024 činí 51 079,74 Kč. Žalobkyně má též nemovitý majetek v obci V. - zahrada o výměře 1 938 m² v obci V. okres X, dále pozemek o výměře 41 m² v obci V., jehož součástí je stavba. Žalobkyně je jediným vlastníkem nemovitého majetku a dále je vlastníkem cenných papírů - podílových listů OPTIMUM. Z předložených výpisů z bankovních účtů je patrné, že každý měsíc provádí další nákupy podílových listů.
71. Soud předně konstatuje, že závěr, že žalobkyně podmínky pro získání příspěvku na živobytí nesplňuje, jak soud podrobně vložil shora. Správní orgány tedy správně posuzovaly, zda je na místě žalobkyni přiznat doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi.
72. Ve věci není sporné, že příjem osoby a společně posuzovaných osob nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob, jedná se však stále pouze o vstupní podmínku pro to, aby mohlo nastoupit uvážení správního orgánu, zda doplatek na bydlení bude či nebude přiznán. Toto uvážení mají správní orgány dle zákona o pomoci v hmotné nouzi provést na základě posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů žadatele (§ 15 zákona o pomoci v hmotné nouzi).
73. Správní orgány tak zkoumaly celkové sociální a majetkové poměry společně posuzované osoby v měsíci říjnu 2024, neboť za tento měsíc žalobkyně o dávku žádala, a z doložených výpisů z bankovních účtů společně posuzovaných osob zjistily, že počáteční zůstatek na bankovním účtu účastnice řízení ke dni 1. 10. 2024 činil 34 978,56 Kč a konečný zůstatek ke dni 31. 10. 2024 činil 51 079,74 Kč. Podle výpisu z bankovního účtu spoluposuzované osoby za období od 30. 9. 2024 do 4. 11. 2024, činil počáteční zůstatek 556,67 Kč a konečný 116,49 Kč. Dle předloženého výpisu z účtu žalobkyně za měsíc říjen 2024 správní orgány učinily závěr, že celkové sociální a majetkové poměry společně posuzovaných osob jsou takové, že jim mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení ve výši 21 110,38 Kč i skutečných nákladů na bydlení ve výši 21 240 Kč zaručit dostatečné zajištění jejich výživy a ostatních základních osobních potřeb, jelikož v měsíci posuzování nároku na dávku společně posuzované osoby disponovaly s dostatkem finančních prostředků (51 079,74 Kč – 21 110,38 Kč = 29 969,36 Kč), které přesahovaly jejich stanovenou částku živobytí ve výši 9 748 Kč.
74. Žalovaný správně posoudil situaci žalobkyně, přesvědčivě zdůvodnil, proč je hodnota majetku žalobkyně překážkou přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi. Správní uvážení

nevybočilo z mezí a hledisek zákona o pomoci v hmotné nouzi a soudu nepřísluší v této otázce dovozovat odlišné či opačné právní závěry. Po žalobkyni lze spravedlivě žádat, aby zajistila svou výživu a ostatní základní osobní potřeby využitím finančních prostředků, které má k dispozici na účtu. Správní orgány se správně zaměřily na majetkové poměry žalobkyně v měsíci říjnu. Soud nerozumí argumentaci, že posouzení není objektivní, když byl zohledněn starobní důchod žalobkyně. Starobní důchod je hlavním zdrojem příjmů žalobkyně. Soud dodává, že v měsíci říjnu 2024 přišel žalobkyni dvakrát na účet starobní důchod ve výši 22 096 Kč, příspěvek na bydlení ve výši 6 035 Kč, a příspěvek na péči ve výši 880 Kč, celkem tedy částka 51 107 Kč. Z účtu pak tento měsíc odešlo 35 005 Kč (výběry z bankomatu, elektřina, nájemné, televizní a rozhlasový poplatek, Diakonie – pečovatelka, nákup podílových fondů za 600 Kč). Důvodem pro nepřiznání doplatku nebyla skutečnost, že žalobkyně vlastní účet, ale že na něm má dostatek finančních prostředků, minimálně pokud byla posuzována situace v průběhu října 2024. Pro rozhodnutí pak nebyly podstatné pohyby na účtech v měsících červenec až září 2024.

75. Soud nepřehlédl, že argumentace prvostupňového správního orgánu byla širší, prvostupňový orgán správně hodnotil i vlastnictví nemovitosti a podílových fondů, byť ani v prvostupňovém rozhodnutí není odhad ceny. Součástí správního spisu jsou nabídky z obce V. v širokém rozpětí 76 605 Kč až 2 100 000 Kč, správní orgány však z těchto listin žádná zjištění nečinily. Soud nicméně dodává, že správní soudy, včetně Nejvyššího správního soudu, se vlastnictvím zahrady o výměře 1 938 m² v obci V. a chaty opakovaně zabývaly právě při hodnocení postupu podle § 33 odst. 2 věta druhá zákon o pomoci v hmotné nouzi. Soudy zdůraznily, že může-li osoba stav hmotné nouze překonat bez pomoci dávek, nelze tyto poskytnout. Teprve není-li to možné, nastupuje dobrodíní státu. Nejvyšší správní soud v minulosti uzavřel, že zmiňované nemovitosti nemají zanedbatelnou hodnotu, zároveň je žalobkyně využívá k rekreačnímu účelu, nikoliv k bydlení, není nespravedlivé po ní žádat, aby majetek využívala ke zvýšení příjmů ve smyslu § 11 zákona o pomoci v hmotné nouzi (srovnej rozsudky ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47, ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017-31, nebo ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Ads 369/2017-36, ze dne 24. 1. 2019, 7 Ads 396/2018-27). Lze toliko dodat, že žalobkyně k žalobě doložila mj. též informaci o vlastnictví těchto nemovitostí, lze tedy předpokládat, že zmiňované nemovitosti stále vlastní, resp. ze spisu jiná informace nevyplývá.
76. Soud se již nezabýval argumentací žalobkyně ohledně výpočtu správné výše doplatku na bydlení, když tento jí byl správně nepřiznán.
77. Soud tak neshledal důvodnou žalobu ani v části požadavku na zrušení napadeného rozhodnutí ve věci doplatku na bydlení, proto jí zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. (výrok II.).
78. Žalobkyně doložila soudu velké množství příloh, jde z podstatné části o listiny ze správního spisu, eventuelně dopisování žalobkyně se správními orgány, tyto listiny nebyly pro rozhodnutí ve věci podstatné. Na závěry správních orgánů a soudu neměl vliv zdravotní stav žalobkyně (mimo zohlednění diet žalobkyně), proto soud nedoplnil dokazování ani lékařskými zprávami. Soud nedoplnil dokazování o informaci, že žalobkyně je vlastnící pozemku a chaty, o tomto nebylo v řízení sporu. Též nejsou sporné platby za pečovatelskou službu Diakonie, tato platba byla zohledněna při posuzování celkových sociálních a majetkových poměrů v měsíci říjnu 2024.

79. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud výrokem III. rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 11. července 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně